

## Oud en nieuw

Volwassen kunstenaars zoeken in hun werk vaak naar de onbevangen blik uit hun kindertijd. Ongehinderd door bagage of feitenkennis kunnen kinderen kijken en opgaan in het hier en nu, en daarmee verbanden zien die even grappig als waar kunnen zijn.

Kunstenaar Maria Roosen probeert te werken vanuit een pure kern of concentratie. Deze kern wordt volgens haar verdoezeld door dingen die je bedacht hebt, in plaats van dat je ze echt ziet. In tekeningen stript Roosen haar binnenwereld tot een uiteindelijke vorm, die ze vervolgens door anderen laat uitvoeren. De verbinding met andere makers is een wezenlijk onderdeel van het werk. Door de chemie tussen haar idee en dat van anderen laat Roosen verschillende werelden samenkomen, en ontstaat een beeld dat ook zij niet had kunnen voorspellen.

Een vriendin van mijn moeder woonde vroeger op een boerderij. Het was er ruig en gemoedelijk tegelijk. Op een tv onder volgestouwde boekenplanken vol zware literatuur keek ik naar *Bud Spencer*. In de opkamer luisterde ik naar de warme stem van *Elvis*, terwijl buiten een straffe zeewind over het erf joeg. Buiten lag de rauwe schoonheid voor het oprapen. Soms ging de boerin iets uit de vriezer halen. Terwijl ze de klep open maakte, scheen er ineens licht de donkere, immense schuur in. In mijn verbeelding was dan alles mogelijk. Op de boerderij boeiden contrasten niet, en kwamen de dingen samen.

Voor de toeschouwer zijn de vormen van Roosen even nieuw als herkenbaar. Zwammen, zonnebloemen, borsten en penissen tonen zich plastisch aan de toeschouwer, maar kunnen tegelijkertijd iets anders zijn. Hun zachtaardige voorkomen en plagerige ondertoon laten contrasten verdwijnen en maken de weg vrij voor verbeelding. Ze geven licht, maar dan wel gemoedelijk.

De boerin stierf, de boerderij brandde af. Jaren gingen voorbij voordat de vriezer weer terugkeerde naar mijn bewustzijn. De komst van een kind slingerde mij terug naar het erf, naar de dingen die belangrijk waren.

In *Oud en Nieuw* weet Roosen opnieuw verschillende makers en werelden met elkaar te verbinden. Het is te zien dat Roosen bij de opbouw de regie in handen gehad heeft. Ook hier laat ze zien waar ze goed in is: de dingen terug brengen tot een kern. In kunstpodium T zijn de werken helder in de ruimte geplaatst met voldoende licht en ruimte. Dat maakt het gevoelige, intuïtieve werk dat er te zien is ook weer nuchter.

Elise van Meene wilde zich in het werk direct verhouden tot de ruimte door ter plekke een installatie - een slaapkamer - te bouwen. Zwarte stoffen drapeerde ze langs muren, ramen en over een groot blok met daar onder een diep, rommelend geluid. De slaapkamer als kraamkamer, altaar en graftombe. Een soort ode aan de plek waar alle kernmomenten van het leven samenkomen: seks, geboorte en dood.

Suzanne Vellema toont lef door openlijk haar muze centraal te stellen: haar paard. Vellema verbeeldt de band tussen mens en dier op ingetogen liefdevolle wijze: een paardenstaart met een jasje erover heen, een foto van een arm over een paardenrug. Ik voel heimwee naar

de boerderij. Waarom teken ik altijd beesten, maar zoek ik ze nooit op? En waarom heb ik eigenlijk een atelier midden in de stad? Zo weten een kunstenaar en haar merrie belangrijke vragen op te roepen.

Paula van Doorn toont een klassiek ogende tekening van een menselijk lichaam en planten, en gehaakte objecten van wol. Een meerborstig lijf dat onderuit gezakt tegen de muur zit oogt even koddig als monsterlijk, even misvormd als sensueel. Een aanstekelijke mix van klassieke ernst en frisse keet maken het leuk om in de ruimte te blijven.

Op een foto van Lina van Hassel kijkt een hond liefdevol en verdrietig in een vers gegraven gat. Wie ligt daar? Het portret is zo menselijk dat ik aan liefde, dood en verlies denk.

Het universum van Sylé van Olst is allesbehalve lieflijk. Een animatie is een soort tussenwereld van droom en de rauwe werkelijkheid. Haar ruimtelijke objecten doen denken aan verkoolde, verminkte lichamen. In de ruimte hangt een soort brutale warmte. De grove, trefzekere wijze waarop het werk gemaakt en geplaatst is maakt het geheel echter ook weer guitig en licht.

Licht is een begrip dat vaker terug keert in *Oud en Nieuw*. De ondertoon is warm en geestig, en ook: dit is wat we doen, en dat is het. Alsof het de kunstenaars niet zo bezig houdt wat *high brow* of heftig is. Dat maakt *Oud en Nieuw* licht, terwijl het je terug slingert naar de dingen die belangrijk zijn.

© Cornelia Samsom 2013